

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 25 groszy

Telefony: Redakcja Nr. 144-44 Administracja i Ekspedycja Nr. 177-77 Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64730

Polska w obronie żydów

Interwencja ambasadora Skirmunta

Z Warszawy donoszą:

Jak podają dzienniki, ambasador Rzplitej Polskiej w Londynie p. Skirmunt otrzymał od rządu polskiego polecenie interwencji u rządu angielskiego w sprawie żydów, którzy otrzymali pozwolenie na wjazd do Palestyny, a którzy mimo to nie uzyskali możności wjazdu do tego kraju.

Konsul Zbyszewski w Złotej Księdze

JEROZOLIMA, 13 listopada. (PAT.) — Żydzi polscy w Palestynie postanowili wpisać nazwisko konsula generalnego Zbyszewskiego, opuszczającego swą placówkę, do żydowskiej Złotej Księgi.

Fizyk hinduski otrzymał nagrodę Nobla

SZTOKHOLM, 13.11. (PAT.) — Nagroda Nobla za pracę naukową w dziedzinie fizyki przyznana została przez akademię nauk uczonego hinduskiemu sir Chandrasehara Venkata Raman z Kalkuty za prace o dysfuzji światła.

Tragedja wyborcza Syn, broniąc siostry, zastrzelił ojca

INSBRUCK, 13 listopada. — (AR.) — Na tle wyborów do Rady Narodowej, które, jak wiadomo, odbyły się w niedzielę, rozegrała się tego dnia wieczorem w Dornbirn (Przedarlantja) krwawa tragedia rodzinna. Członek partii komunistycznej, mechanik Antoni Bauer, chciał zmusić córkę swoją, aby również głosowała na listę komunistyczną, a gdy ta wzbraniała się uczynić zadość woli ojca, rzucił się na nią i pociął dusić. Na krzyk dziewczyny nadbiegł jej brat, który stając w obronie siostry, dobył rewolweru i oddał do ojca kilka strzałów, raniąc go śmiertelnie. — Przewieziony do szpitala mechanik zmarł, syn zaś jego został aresztowany.

Niszczący cyklon

RANGOON, 13.11. (PAT.) — Według wiadomości z Kiang - Piu w Burmie dolna część miasta, a w tem kilka budynków rządowych i bazar, w nocy z dnia 10 na 11 b. m. zostały zniszczone przez cyklon. Ofiar w ludziach podobno nie ma. Z powodu przerwania komunikacji telegraficznej dalszych szczegółów brak.

Namiętności wyborcze grają

Generalny komisarz wyborczy nie zalecał jawnego głosowania

Redaktor strzela na wiecu do przeciwnika politycznego

Z Torunia donoszą:

Onegdaj odbył się w Wąbrzeźnie wiec Bezpartyjnego Bloku Współpracy z Rządem, na którym referat polityczno-gospodarczy wygłosił p. Wasilewski.

W chwili, gdy mówca nawoływał do zjednoczenia się społeczeństwa polskiego na Pomorzu w interesie nieoddawania mandatów poselskich z Pomorza Niemcom, obecny na sali redaktor organu stronnictwa narodowego „Gazeta Wąbrzeska”, p. Roman Piszcz, dobył rewolweru, mierząc do p. Wasilewskiego.

Posterunkowy policji, pełniący służbę na wiecu, dostrzegłszy ruch redaktora Piszcz, trafił go w rękę w chwili, kiedy ten strzelił.

Strzał chybił celu, natomiast trafił w ramię jednego z przyjaźniół politycznych redaktora Piszcz, raniąc go lekko.

Publiczność obecna na zgromadzeniu, po opanowaniu paniki, wywołanej wystrzałem, rzuciła się w kierunku redaktora Piszcz, chcąc doraźnie wymierzyć mu sprawiedliwość.

Interwencja p. Wasilewskiego i p. Rudnickiego, ziemianina z pow. wąbrzeskiego, uchroniła strzelającego przed samosądem obecnych. Rannego przewieziono do szpitala, a redaktora Piszcz aresztowano.

Wybuch pefardy w lokalu endeckim

Z Kalisza donoszą:

Wezorem o godz. 4 nad ranem do lokalu stronnictwa narodowego w Kaliszu niewykryci dotąd sprawcy rzucili petardę, od wybuchu której wybite zostały w lokalu szyby i zniszczona część umeblowania.

Władze bezpieczeństwa prowadzą energiczne śledztwo.

Przedewszystkiem o spokój stara się generalny komisarz wyborczy

Z Warszawy donoszą:

W związku z informacjami, jakoby główny komisarz wyborczy, sędzia Giżycki, zalecał w instrukcji swej jawne głosowanie, sędzia Giżycki przesłał prasie wyjaśnienie, zaznaczając, iż doniesienie takie jest fałszywe, albowiem w instrukcji swej nie zalecał jawnego głosowania.

„Głównym moim zadaniem — pisze sędzia Giżycki — jest właśnie zapewnienie możności spokojnego i bezpiecznego przebiegu wyborów. Dlatego też w instrukcji swej powiedziałem: „W tych okręgach, gdzie można oczekiwać manifestacji masowych, należy porozumieć się z władzami administracyjnymi i naprzód obmyśleć środki zabezpieczenia w lokalach wyborczych spokoju i porządku głosowania. O wydanych w tej mierze zarządzeniach proszę mnie zawiadomić“.

Wywiad z Brześcia wywołał kwasy w prasie

Warsz. kor. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

Od wyborów dziela nas zaledwie trzy dni, a wygląd stolicy w niezem nie zdradza tego faktu. Agitacja zapomocą afiszów, ulotek i t. p. jest naogół bez porównania słabsza, niż przed trzema laty. Poza tem fatalna pogoda dni ostatnich wpływa na to, że ruch na ulicach i w lokalach jest naogół minimalny.

Z OSTATNIEJ CHWILI.

Tajemnicza zbrodnia

Kto strzelił dwukrotnie do M. Modrzejewskiego

Wezorem późnym wieczorem w korytarzu domu, przy ulicy Wrzesnińskiej nr. 83 na Bałutach nieujawniony sprawca z nieustalonej przyczyny strzelił dwukrotnie z rewolweru do lokatora tegoż domu, Marjana Modrzejewskiego, raniąc go ciężko.

Wezwane pogotowie, po udzieleniu pomocy, odwiozło rannego w agonii do szpitala kasy ehorych, celem dokonania natychmiastowej operacji.

Rzecz charakterystyczna, że głównym tematem dnia politycznego stała się zapomniana nieco sprawa więźniów brzeskich, a to dzięki wywiadowi, umieszczonemu w „Ilustrowanym Kurjerze Codziennym“, wychodzącym w Krakowie.

Nie ulega wątpliwości, że pobyt wysłannika tego pisma w Brześciu doszedł do skutku za wiedzą władz. Jednakże sposób ogłoszenia wrażeń brzeskich wywołał w kołach sanacyjnych pewnego rodzaju konsternację. Dowodem tej konsternacji jest bardzo złośliwa i ostrza w tonie notatka „Kurjera Porannego“ na temat tego wywiadu. Notatkę tę podchwyciła skwapliwie „Prasa Czerwona“, naogół niesłyszanie niezadowolona, że pierwszeństwo w podaniu wrażeń brzeskich wymknęło się jej z ręki. Podobno w prasie tej były projekty wysłania kogoś na teren brzeski, jednakże projektów tych zaniechano.

Niewątpliwie w związku z omawianym wywiadem wezorem „Kurjer Czerwony“ zdobył wywiad z sędzią Demantem oraz wiadomość o przetransportowaniu szeregu posłów z terenu Brześcia.

Jednocześnie w kołach politycznych zwracają uwagę na odczyt, który w sali filharmonii ma w przeddzień wyborów wygłosić b. premier Świątalski n. t. „O co walczymy?“ Odczyt ten uważany jest za bardzo ciekawy w związku z tem, że koła sanacyjne wysuwają p. Świątalskiego na stanowisko marszałka sejmiku. Jednocześnie mówi się o tem, że marszałkiem senatu zostanie prawdopodobnie p. Sławek.

5 więźniów z Brześcia przewieziono do Lwowa

Z Warszawy donoszą:

Byli posłowie, przebywający obecnie w więzieniu w Brześciu nad Bugiem będą rozmieszczeni po więzieniach, znajdujących się w miejscowościach, które stanowią siedzibę właściwych dla wytoczonych im spraw sądów.

W związku z tem, jak się dowiadujemy wezorem w godzinach rannych przewieziono do Lwowa 5 byłych posłów ukraińskich, którzy odpowiadać będą z oskarżenia o działalność przeciwpaisiową.

Są to pp.: Włodzimierz Celewicz, dr. Osyp Kohut, Iwan Łaszczyński, Dymitr Palijew i Aleksy Wyslockij.

Zaostrzone pogotowie policji

Warszawski koresp. „Głosu Porannego“ (Fr.) telefonuje:

Według informacji kół zbliżonych do komisariatu rządu, pogotowie policji w dniu wyborów będzie w stolicy bardzo zaostrzone.

Przez cały dzień obok policji pieszej zmobilizowana będzie cała policja konna i motocyklowa.

Aresztowanie b. posła

Z Poznania donoszą:

Wezorem rano z rozporządzenia prokuratora przy sądzie okręgowym w Poznaniu, aresztowany został b. poseł dr. Michał Kiewicz, piastowiec, kandydat listy Centrolewu, oraz b. dyrektor Polsk. Banku Handlowego w Poznaniu, p. Mączwiński.

Z Bydgoszczy donoszą:

Wezorem w południe po przesłuchaniu przez sędziego śledczego zwolniony został red. Józef Petrycki i W. Ciesielski. Inni aresztowani zostali zatrzymani w więzieniu.

Z Łucka donoszą:

W nocy z 12 na 13 listopada rb. aresztowano na Wołyniu na polecenie urzędu prokuratorskiego w Łucku wielu ukraińskich działaczy radykalnych pod zarzutem działalności antypaisiowej.

Żądanie bez odpowiedzi

Warsz. koresp. „Głosu Porannego” (Fr.) telefonuje:

Narazie o projekcie nieogłaszania rezultatów wyborów bez pośrednio po zamknięciu głosowania, jeżeli chodzi o stolicę, nie jakoś nie słychać. Zainteresowanie budzi tylko kwestja, w jaki sposób generalny komisarz wyborczy zareaguje na żądanie członków głównej komisji wyborczej w sprawie przenoszenia urn z okręgów. Do tej chwili odpowiedź na to żądanie nie została podana do wiadomości.

Remuneracja dla urzędników kasy chorych

Dyrektor łódzkiej kasy chorych dr. Samborski zakomunikował delegacji urzędników, iż władze kasy chorych postanowiły wypłacić swym pracownikom remunerację w postaci 1 miesięcznej pensji. Wypłata rozpocznie się już w sobotę, d. 15 listopada.

7 zabitych podczas rozruchów w kopalni

NOWY JORK, 13.11. (Ar.) — Według doniesienia z Mał — Parso w Peru, przyszło tam w kopalni miedzi do poważnych rozruchów wśród robotników, w czasie których 7 osób zostało zabitych. Między zabitymi znajduje się 2 amerykańscy i 1 austriak, zawiadowca tamtejszego hotelu. Wszyscy mieszkający tam cudzoziemcy w liczbie 350 osób specjalnym pociągiem opuścili miasto.

Kłopoty finansowe pchnęły bankiera do strasznego czynu

UNIONTOWN, (Stan Pensylwania), 13.11. (PAT) — Bankier tułajski, Blayford, pod wpływem kłopotów finansowych zabił wystrzałami z rewolweru dwoje ze swych trojga dzieci oraz ranął żonę i trzecie dziecko, poczem popełnił samobójstwo.

Żona i ranione dziecko walczyły ze śmiercią.

Napad antyfaszystów na konsula włoskiego w Tuluzie

PARYŻ, 13.11 (Ar.) — Konsul włoski w Tuluzie został w środę napadnięty przez włoskich antyfaszystów, przyczem odniósł lekkie rany. Po zakończeniu uroczystości kościelnej z okazji obchodu rocznicy zawieszenia broni konsula otoczyła nagle grupa antyfaszystów, grożąc mu laskami. Znajdującym się w jego towarzystwie faszystom i policji udało się wydo-

TWÓRCA DEUTSCHTUMSBUNDU SKAZANY

przez sąd w Bydgoszczy na 6 miesięcy więzienia
B. posła Graebego uwolniono od zarzutu zdrady stanu

Z Bydgoszczy donoszą:
W dniu wczorajszym o godz. 5 po południu po trzygodzinnej przerwie wznowiono rozprawę przeciwko byłemu posłowi niemieckiemu, twórcy i liderowi niemieckiego Deutschtumsbundu, Kurtowi Graebemu.

Wśród dokumentów, odczytanych przez przewodniczącego, znajduje się na uwagę list Graebego do jednego z profesorów uniwersytetu berlińskiego, w którym oskarżony, podkreślając, iż prawdopodobnie Pomorze i była dzielnica pruska przy Polsce się nie utrzymają, zaznacza, iż syna swego kształci zagranicą, aby, jak wróci do Polski, stanął na czele ruchu separatystycznego.

Następnie zabrał głos prok. dr. Kuziel, uzasadniając poszczególne punkty oskarżenia i domagając się dla oskarżonego z art. 129 k. k. kary 6 miesięcy więzienia i z par.

86, biorąc pod uwagę niekaralność i stopień oficerski oskarżonego, dwa lata twierdzy.

Po przemówieniach obrońców (adv. Spitzera i Grzegorzewskiego, oraz replie prokuratora, sąd udał się na naradę i o godz. 7-ej w nocy ogłosił wyrok. Na mocy

wyroku Graebe skazany został 1 art. 129 k. k. na karę 6 miesięcy więzienia.

W uzasadnieniu wyroku sąd uznał za udowodnione dopuszczenie się przez Graebego występku z par. 129 k. k., mianowicie w kierunku udaremniania i osłabiania wykonania ustaw i zarządzeń administracyjnych dotyczących opcji, przelania praw skarbu państwa niemieckiego na skarb polski, przeszkadzania poborowi obywateli polskich narodowości niemieckiej, nakłaniania nauczycieli szkół powszechnych na Pomorzu do zdradzania tajemnic służbowych itd. Sąd nie dopatrył się natomiast dowodów winy z par. 86, tj. zdrady głównej i z tego paragrafu kary Graebemu nie wymierzył.

O zainteresowaniu, jakie proces ten wzbudził świadczy fakt, iż prasa niemiecka była bardzo silnie reprezentowana. Przybyli m. in. specjalni sprawozdawcy pism berlińskich: „Germania“, „Morgen Post“, „Vossische Zeitung“, „Deutsche Tagesztg.“, „Berliner Tageblatt“.

Zderzenie autobusu z pociągiem

miało miejsce w Nadrenji, przyczem 2 wagony wykoleiły się, a 5 pasażerów autobusu odniosło rany.

Polskość Pomorza

nie może być wogóle poddawana dyskusji

Opinia dziennikarza francuskiego o zagadnieniu korytarza

PARYŻ, 13.11. (PAT) — W dalszym ciągu swej ankiety, którą przeprowadza w Polsce w sprawie stosunków polsko - niemieckich umyślny wysłannik „Le Petit Parisien“, Ludwik Roubaud, poświęca on dzisiejszą korespondencję wyłącznie zagadnieniu korytarza pomorskiego.

Przytacza on obok siebie dwie tezy, polską i niemiecką, i wykazuje sprzeczności, jakie istnieją między politycznymi czynnikami Prus, utrzymującymi, iż korytarz powinien stanowić nieodłączną część państwa pruskiego, a kołami naukowymi niemieckimi, które przyznają polski charakter Pomo-

rza. Wobec tego nie można uważać istnienie korytarza za anomalię, za nowość na mapie Europy tudzież za sztuczny wytwór traktatu wersalskiego.

Spór ten — oświadcza Ludwik Roubaud — jest nie do rozstrzygnięcia, ponieważ opiera się na nieporozumieniu. Jedni nazywają korytarz obcą ziemią, leżącą między Niemcami i Prusami Wschodnimi, drudzy zaś oświadczają, że Prusy Wschodnie są kolonią niemiecką w obcym kraju. Jak jedna, tak i druga strona nie zgodzą się nigdy na poddanie się wyrokowi jakiegokolwiek trybunału, który podjąłby się rozstrzygnięcia tej sprawy.

Przekonałem się na miejscu, pisze francuski korespondent, że żaden polski rząd nie będzie mógł przez długie lata zgodzić się na poddanie pod dyskusję międzynarodową sprawy Pomorza. Trzeba być głuchym i ślepy, ażeby nie słyszeć i nie widzieć odruchów, które ta sprawa wywołuje wśród

mas ludowych w Polsce. Będą one zawsze stały przy tych, którzy zajmują w tej sprawie stanowisko nieprzejednane. Wówczas gdy dla Niemiec sprawa Pomorza weszła na porządek dzienny, dla Polski ona nie istnieje i nigdy nie może być poddawana dyskusji.

PARYŻ, 13.11. (PAT) — Na posiedzeniu izby Briand odpowiadał na przemówienie Marina domagające się polityki silnej i stanowczej, odpowiedział m. in., że należy być obecnie w Europie przygotowanym na różne wahania. Francja jest dość silną i mocną aby iść z pokojem. Briand w zakończeniu podkreślił, że w Locarno otrzymany ma formalną obietnicę, że Niemcy nigdy nie uciekną się do siły, aby zmienić granice Polski.

Jeszcze nie wygasło prawozemstyna Korsyce

PARYŻ, 13.11. (Ar.) — W Państwie na Korsyce rozegra się w środę znowu jeden z tych dramatów, które w tamtejszej okolicy nie należą do rzadkości. W pewnym szynku zjawił się nagle jakiś mężczyzna i oddawszy kilka strzałów rewolwerowych do znajdujących się tam gości, zniknął bez śladu. Dwa goście na miejscu wyzioneli ducha, trzeci otrzymał 4 kule w głowę i pierś i został w stanie nie rokującym nadziei przewieziony do szpitala. Morderca, który nieco później został aresztowany, wzbraniał się podać przyczyny swego krwawego czynu. Prawdopodobnie jednak chodzi tu o wendeta, będącą na Korsyce zjawiskiem powszednim.

Dziesięć przykazań współczesnego dyplomaty

Ambasador Stanów Zjednoczonych w Chile, W. S. Culbertson, opracował na podstawie swych własnych obserwacji i doświadczeń szereg wskazówek dla współczesnego dyplomaty, które ujął i sprecyzował w 10 punktach:

1) Nie mów za dużo! Gdy Jonas wyostał się po trzech dobach z brzucha wieloryba, zawołał: „Gdybyś był trzymał język za zębami, nie byłoby mi się nic stało“.

2) Minęły już czasy wygłaszania kwiecistych oracji przez dyplomatów. Jeżeli potrzeba, protestuj, ale tylko formalnie, aby zażegnać kryzys. Dyplomacja nie ma nic wspólnego z grą hazardową. Nie uprawiaj fechtunku na słowa.

3) Trzymaj się zdaleka od fałszywizmu.

4) Nie bierz siebie samego zbyt serio! Nie otaczaj się tajemniczością. Ludzie - gumy dają się do biura detektywów, a nie do korpusu dyplomatycznego.

5) Bądź ostrożny w wyborze swych bliższych znajomych i przyjaciół poza ambasadą. Mów w towarzystwie tylko o tem, o czem można mówić zawsze i wszędzie.

6) Poznaj kraj, w którym pełnisz swe obowiązki. Stolica — to nie kraj.

7) Zapraszaj do ambasady tylko tych z pośród krajowców, którzy mają pewne zasługi. Jedyną arystokracją w każdym kraju jest dzisiaj tylko arystokracja pracy i zasługi.

8) Dowiedz, że znasz i cenisz kraj, w którym reprezentujesz swoją ojczyznę.

9) Etykieta nie jest przywilejem osobistym. Nie obrażaj się, jeżeli ktoś zapomni złożyć ci karty wizytowe lub oddać wizytę.

10) Nie pij i nie jedz za wiele! Dyplomata powinien mieć zawsze jasny umysł. To jego pierwszy obowiązek. Ale powinien też mieć strawny żołądek.

Emil Sauer

komandorem legji honorowej

PARYŻ, 13 listopada. (Ar.) — Rząd francuski zamianował znanego kompozytora austriackiego i pianistę, Emila Sauera komandorem legji honorowej. Wreczenie krzyża honorowego odbyło się w środę w poselstwie austriackim przez posła austriackiego Grünberga.

Zamach na prezydenta Irlandji

LONDYN, 13 listopada. (Ar.) W chwili, gdy prezydent wolnego państwa irlandzkiego Cosgrave wracał do swego domu w Kinnage, w pobliżu Dublina, padło kilka strzałów w kierunku żołnierzy, należących do warty. Czy w danym wypadku chodzi o zamach na prezydenta, dotąd nie wiadomo.

Obsuwająca się ziemia zniszczyła szpital, grzebiąc kilkadziesiąt osób

PARYŻ, 13 listopada. — Dziś koło g. 3 nad ranem wydarzyła się w Lionie straszna katastrofa, która pociągnęła za sobą kilkadziesiąt ofiar w ludziach.

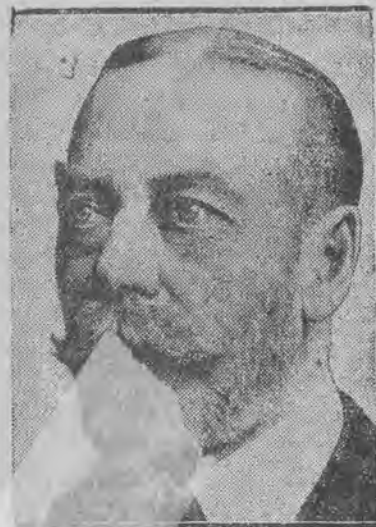
Wskutek ostatnich ulewnych deszczów zawalił się mur, pod trzymający zbocza wzgórze St Jean. Lawina ziemi runęła na szpital, niszcząc zupełnie część, w której mieszkały siostry szpitalne. Stojący na wzgórzu blok domów długości 100 metrów, zawalił się wskutek uszkodze-

nia fundamentów przez obsuwające się masy ziemi. Według prowizorycznych danych, pod gruzami zawalonych domów znalazło śmierć co najmniej 70 osób.

Prace ratunkowe są utrudnione z powodu dalszego osuwania się ziemi. W pewnym miejscu 12 strażaków i policjantów, pracujących na zwaliskach, zostało przywalonych niespodziewaną ponowną lawiną ziemi.

Konferencja Okrągłego stołu

zgromadziła w Londynie przedstawicieli Anglii i Indji celem omówienia stosunków między tymi krajami

Król Jerzy V

dokonał otwarcia doniosłej konferencji.

Mac Donald

premjer angielski, wybrany stałym przewodniczącym narad.

Maharadża Barody

przemawiał w pierwszym dniu konferencji.

Maharadża Kaszmiru

jeden z najpotężniejszych władców hinduskich, bierze udział w konferencji.

LONDYN, 13.11. (PAT) — Dziś w południe król Jerzy dokonał w Izbie lordów otwarcia konferencji Okrągłego stołu. Celem obecnej konferencji jest uzgodnienie zasad projektu ustroju Indji. Projekt ten będzie musiał być przyjęty przez parlament brytyjski.

Rząd nie wystąpi z ułożonym zgóry porządkiem dziennym, uchodzi jednak z rzeczą pewną, że ze strony delegatów Indji brytyjskich wniesiony będzie natychmiast projekt statutu dominjalnego, któremu delegacja brytyjska zasadniczo nie sprzeciwi się, kwestionując jedynie wyrażnie niedogodne dla siebie szczegóły projektu, oraz termin wprowadzenia go w życie.

Oczy całej Wielkiej Brytanii zwrócone są na konferencję, która, dotycząc losów kraju o 320 milionach ludności, oraz obszarów, słusznie nazwanych „perłą korony brytyjskiej”, stanowić będzie o przyszłości imperjum brytyjskiego.

Znamiennem jest, że delegaci Indji brytyjskich, wśród których większość stanowią hindusi a mniejszość muzułmanie, na prezesa swej grupy wybrali przywódcę muzułman, słynnego Agę Chana, co ma symbolizować jednolity front hindusów i muzułman na konferencji.

Po przemówieniach powitalnych króla, premjera Mac Donalda i kilku delegatów Indji, na wniosek maharadży Patiala, prezesa grupy maharadzów, poparty przez Agę Chana w imieniu grupy Indji brytyjskich, przewodniczącym konferencji obrano przez aklamację premjera Mac Donalda. Konferencja potrwa zapewne 3 miesiące.

LONDYN, 13.11. (PAT). Z wygłoszonych dzisiaj mów najciekawsze są dwie — jedna, wygłoszona przez hindusa (Satri), druga przez muzułmanina (Jinnaha). Obydwaj znakomici mówcy zgodnie wysu-

nęli statut dominjalny, jako warunek powodzenia konferencji. Satri pominął zupełnie istnienie raportu komisji Simona, wysuwając zapowiedź statutu dominjalnego wicekróla Irvina, jako program konferencji. Podobne stanowisko zajął Jinnah, który, zwracając się do obecnych na sali premierów dominjalnych, podkreślił, iż są oni obecni przy narodzinach nowego dominjum.

LONDYN, 13.11. (WIP). — Dziś w Bombaju z racji rozpoczęcia obrad kongresu Okrągłego stołu w Londynie, odbyły się wielkie manifestacje antyangielskie hindusów, zwolenników Ghandiego. Doszło do ostrych starć z policją. W wyniku starć zabitych zostało 20 hindusów, rannych zaś przeszło 100. 12 policjantów odniosło rany. W mieście krążą liczne patrole wojskowe i policji.

Bajeczne fortuny maharadzów indyjskich

Książęta i maharadzowie indyjscy, którzy przybyli już do Londynu na wielką konferencję Okrągłego Stołu, są przeważnie właścicielami skarbów, które się dadzą tylko porównać ze skarbami w bajce o Atlantydzie.

Jest między nimi np. maharadża Rana Sahib z Dholpuru, który posiada trzy największe sznury pereł na świecie. Podobnie jak niezwykle są te perły, jest również niezwykła ich historia.

— Pewnego dnia — jak opowiadają w Indjach — zjawił się ubogi hindus przed bramą pałacu jednego z przodków maharadży i prosił o gościnę. Znużony wędrowiec został bardzo dobrze przyjęty i przez cały czas jego pobytu w pałacu obchodzono się z nim, jak ze szczególnie wybitnym i znakomitym gościem. Po pewnym czasie wędrowiec zaczął się gotować do dalszej drogi i poprosił, aby go za prowadzono do maharadży. W chwili pożegnania wręczył temu ostatniemu jakąś zwinęta szmatę i powiedział:

„Weź to zawiniątko. Byłeś dla mnie bardzo dobry i dlatego zostawię ci coś na pamiątkę mego pobytu. Jak długo zawartość tego zawiniątko zostanie w twojej rodzinie, szczęście nie opuści waszego kraju”.

Maharadża podziękował nieznanemu, a kiedy ten opuścił salę tronową, rozwinął z ciekawością zawiniątko i znalazł w nim trzy sznury pereł, z których każda była wielkości orzecha laskowego i niezwykłego blasku. Jak się potem dowiedziano, nieznanym wędrowcem był władca Penaresu, który zrezygnował z dóbr doczesnych i postanowił prowadzić życie pustelnika. W taki to sposób doszedł maharadża Rana Sahib Dholpur, władca małego, ale bardzo starożytnego państwa, do posiadania tak niezwykle cennych pereł.

W konferencji londyńskiej bierze również udział generał-major maharadża Bikaneru. Jeden z przodków tego księcia był niegdyś przez jeden jedyny dzień, przez innych książąt indyjskich, wyższych nawet od siebie rangą, obdarzony tytułem „króla Zachodu”. Ci książęta

postanowili mianowicie nie usłuchać rozkazu króla angielskiego Chodź do króla z zapowiedzią tego postanowienia, gdyż nikt nie miał ochoty ściągnąć na siebie bezpośrednio gniewu królewskiego.

Książęta indyjscy zaczęli namawiać młodego maharadżę z Bikaneru, ażeby wziął na siebie tę misję. „Kraj twój jest najbardziej pustynny z wszystkich naszych krajów — powiedzieli mu — a król nigdy się nie odważy swych żołnierzy wysłać w twoje niebezpieczne i niegościnne piaski”. Młody książę zgodził się na to pod warunkiem, że przez jeden dzień wszyscy inni książęta uznają nad sobą jego władzę. Ponieważ przyjęli ten warunek zawiązał ich oświadczenie królowi. Od tego czasu dynastia jego ma za dewizę: „Cześć królowi Zachodu”.

Obecnie panujący maharadża z Bikaneru zamienił cały niemal swój obszar piasków pustynnych w urodzajną glebę. Odnaczył się on bardzo w r. 1901 w szeregach wojsk angielskich podczas powstania bolszewików w Chinach. Był on również reprezentantem Indji w ra-

dzie wojennej Imperjum brytyjskie go w latach 1917 — 1918.

Również i maharadża z Patiala, władca państwa, obejmującego 6,000 mil kwadratowych w Pendźbie i liczącego blisko półtora miliona mieszkańców, bierze udział w konferencji. — Maharadża z Patiala posiada przepiękny diament „Sansi”, piąty z rzędu co do wielkości na świecie. Diament ten nosi swoją nazwę od człowieka, który go podobno połknął w czasie rewolucji francuskiej. Potem zdobył ów diament tjare, należąca do cesarzowej Eugenji, następnie zaś dostał się do Indji. Maharadża jest znakomitym wojownikiem. Posiada on 5 żon, z których dwie towarzyszyły mu w podróży do Londynu.

Przy Okrągłym Stole zajmie tak że miejsce maharadża Kaszmiru, książę, który był zamieszany w jeden z najsensacyjniejszych procesów londyńskich o szantaż przy czym był jednak zawsze wymieniany jako „Mr. A”. Kraj jego pokrywa 80,000 mil kw. (oczywiście angielskich), które zamieszkuje tylko 3 i pół miliona mieszkańców. Posiada on najpiękniejszy zbiór szmaragdów na całym świecie.

Na terenie nowego trzesienia ziemi

W tym miejscu wyczerpane aurjatyckie środkowe Włoch. Zdjęcie nasze przedstawia miejscowość Fabriano, gdzie ludność zburzonych domostw obozuje w namiotach na placach miejskich.

Torikizhi Obata

mianowany posłem japońskim w Berlinie.

Dymisja gabinetu belgijskiego

B. premjer Jaspar ustąpił wraz z całym gabinetem.

Dr. Robert Feitscher

nowy poseł czechosłowacki w Nankinie (Chiny).

Koleje państwowe osobnym przedsiębiorstwem

WARSZAWA, 13 listopada — (Pat.) — Dzienniki donoszą, że przeprowadzone przez ministerstwo komunikacji obliczenia ustaliły wartość majątkową polskich kolei państwowych w wysokości około 7-miu miliardów złotych. Obliczenia te przeprowadzono w związku z zamiarem wywołaniem hipoteki państwowego przedsiębiorstwa kolejowego. Wywołanie hipoteki i uzyskanie tą drogą osobowości prawnej będzie jedną z najważniejszych formalności, związanych z przygotowaniem do wyodrębnienia kolei państwowych w osobne przedsiębiorstwo.

POJUTRZE WYBORY!

Ostatnie przygotowania do głosowania w Łodzi

Dzień dzisiejszy jest już przedostatni przed wyborami do sejmu. Jeśli sędzić można z trwających prac komitetów wyborczych i władz kompetentnych do przeprowadzenia wyborów — aparat techniczny wyborczy jest już całkowicie przygotowany.

Najintensywniejszą działalność przejawia w ostatniej chwili okręgowa komisja wyborcza w Łodzi, która organizuje pracę na dzień 16 listopada, oraz na dni następne, w ciągu których nastąpi ściśle obliczanie złożonych głosów do sejmu na poszczególne listy kandydackie, podział 7 mandatów łódzkich, powiadomienie kandydatów o wyniku wyborów i o ewentualnym wybraniu ich na posłów.

Prace okręgowych komisji wyborczych nr. nr. 13 i 14 polegać będą ponadto na skontrolowaniu protokołów obwodowych komisji i rozstrzygnięciu kwestji spornych, dotyczących uznania ważności kartek wyborczych, lub ewentualnym zakwestjonowaniu głosów, złożonych w okolicznościach, uznanych przez ustawę za niedopuszczalne. Prace te potrwać do środy, dnia 19 b. m., w którym to dniu po oficjalnym ustaleniu rezultatu wyborów — sporządzone zostaną imienne karty dla kandydatów i tegoż jeszcze dnia karty te doręczone zostaną wybrancom okręgu łódzkiego i Łodzi.

Zarządzenie w sprawie wieczystości wyborów

Przewodniczący okręgowych komisji wyborczych nr. 13 i nr. 14 wydali pod adresem przewodniczących obwodowych komisji przypomnienie, dotyczące rozporządzenia p. Prezydenta Rzplitej z dnia 12 września r. bież.

Jednocześnie zarządzone zostało rozplakatowanie tego rozporządzenia, do wiadomości publicznej.

Ważniejsze punkty rozporządzenia tego są następujące: Ulega karze więzienia do lat pięciu ten, kto bezprawnie wpływa na wynik głosowania przy wyborach do ciał ustawodawczych, przez sporządzanie niewłaściwe list uprawnionych do głosowania, dopuszcza się nadużycia przy przyjmowaniu lub obliczaniu głosów, jak również, ten, który składa głos, nie będąc do tego uprawnionym.

Karze więzienia do lat pięciu ulega również ten, kto przemocą, groźbą lub podstępem przeszkadza odbyciu zgromadzenia, poprzedzającego głosowanie, lub przeszkadza swobodnemu wykonywaniu prawa głosowania, głosowaniu lub obliczaniu głosów, kto używa przemocy, groźby lub podstępu celem wywarcia wpływu na sposób głosowania osoby uprawnionej, lub celem powstrzymania jej od głosowania.

Również karze więzienia do

lat pięciu ulega ten, kto udziela lub obiecuje udzielić, korzyści majątkowych innej osobie, celem wpłynięcia na sposób głosowania tej osoby, takież karze ulega uprawniony do głosowania, który daje się przekupić.

Karze aresztu do jednego roku, lub grzywnie do 5.000 złotych, ulegnie ten, kto w sposób bezprawny zapoznaje się z treścią cudzego głosu, przytem, o ile przewinienia tego dopuścił się urzędnik w czasie urzędowania, lub w związku z urzędowaniem, sąd winien to uznać za okoliczność obciążającą.

Kara pięciu lat więzienia, wymierzona za przeszkadzanie swobodnemu wykonaniu prawa głosowania, lub obliczaniu głosów, (art. 2 rozporządzenia) obejmuje ponadto: utratę piastowanych mandatów, czynnego i biernego prawa wyborczego do ciał ustawodawczych, społecznych, zawodowych i sa-

morządowych, prawa sprawowania funkcji obywatelskich w wymiarze sprawiedliwości, utratę urzędów i stanowisk publicznych, adwokatury i notariatu, oraz utratę zdolności do ich zyskania przez czas, oznaczony w wyroku.

Spis lokali głosowania

Wczoraj ukazały się na mieście afisze okręgowej komisji wyborczej, zawierające szczegółowy spis lokali głosowania w obwodach wyborczych Łodzi. Byłoby pożądanem, aby wyborcy zwrócili uwagę na wspomniane afisze, gdyż w ostatnich dniach zmieniono niektóre adresy lokali głosowania w trosce o wygodę wyborców.

Przewożenie akt samochodami

Okręgowa komisja wyborcza zaopatrzyła się w samochody, którymi przewozić będzie akta

wyborcze z obwodowych komisji wyborczych na krańcach miasta do siedziby okręgowej komisji.

Samochody pod eskortą policji zabierać będą przewodniczących komisji wraz z aktami, gdyż o spóźnionej porze komunikacja peryferji miasta z sądem okręgowym będzie utrudniona.

Plakaty, afisze i ...bójki

W ciągu ubiegłej nocy grupy rozklejaczy afiszów i odezw wyborczych obchodziły ulice miasta i formalnie dekorowały mury, domy i płoty kolorowymi plakatami. Rozklejaczki mają swoje „systemy“ pracy, polegające na zrywaniu afiszów przeciwników politycznych, lub zaklejaniu ich swojemi. O bójkach jakie na tem tle powstały w ubiegłym tygodniu pomiędzy wrogimi grupami rozklejaczy, pisaliśmy już. Wczorajszej nocy na ulicy Pomorskiej poraniono nożem jednego z rozklejaczy.

W związku z awanturami, powstającymi pod osłoną nocy podczas rozklejania plakatów wyborczych, uda się podobno w dniu dzisiejszym do starosty grodzkiego delegacja komitetów wyborczych, która interweniować będzie o wydanie zarządzeń, któreby zagwarantowały rozlepiaczom afiszów bezpieczeństwo.

Tajemnica wyborczego szyldu świetlnego

Ubiegłej nocy skradziono z balkonu okręgowej komisji związków zawodowych, przy ul. Narutowicza 50, szyld świetlny z napisem „Głosuj na listę nr. 7“.

O kradzieży powiadomiono policję.

Aresztowanie sprawców napadu

na kasjerkę składu wędlin przy ulicy Cegielnianej 64

Przed kilku dniami donosiliśmy o zuchwałym napadzie bandyckim w bramie domu przy ulicy Kilińskiego 37, gdzie na wychodzące na ulicę Annę Kędzię oraz Czesławę Stachowicz napadli jacyś dwaj bandyci, którzy po zadaniu kilku ciosów łepami narzędziami w głowę, wydarli z ręki K. paczkę, w której znajdowało się 580 zł. i 24 grosze, poczem zbiegli w niewiadomym kierunku.

Na wszczyt wówczas alarm, napadniętych kobiet zbiegli się przechodnie, którzy poranioną ofiarę zanieśli do pobliskiej apteki dokąd też zawezwano pogotowie. Zawiadomiona o napadzie policja wszczyła natychmiast energiczne poszukiwania wskutek czego aresztowano kilku podejrzanych o napad osob-

ników, lecz nie można było im udowodnić winy.

W trakcie dalszych poszukiwań, wydział śledczy w Łodzi w dniu wczorajszym wpadł na trop zbrodniarzy. Mianowicie w drodze konfidencyjnej do wiedziano się, iż napastnikiem był niejaki Jan Rogalski, pseudonim „Czerkies“, zamieszkały przy ul. 6 Sierpnia 57, którego też aresztowano.

Przy ciśnięty do muru Rogalski przyznał się do inkryminowanego mu czynu, przyczem wskazał na współnika swego niejakiego Adama Kaczmarka, zamieszkałego przy ulicy Sierakowskiego 26.

Wskutek tego dokonano natychmiast aresztowania Kaczmarka.

W trakcie dochodzenia stwierdzono, iż obydwaj bandyci wiedząc, iż Kędzia co wieczór znosi do centrali pieniądze, postanowili krwotoczny wieczoru napaść na nią.

Ponieważ wyszła ona w towarzystwie swej koleżanki, nie mogli natychmiast po wyjściu ze sklepu dokonać rabunku i idąc za nimi krok w krok oczekiwali odpowiedniego momentu.

Widząc, iż obie kobiety weszły do posesji, przy ul. Kilińskiego 37, schowali się w bramie domu, oczekując ich powrotu.

Po kilku minutach, gdy obie kobiety weszły z podwórza w bramę, w zamiarze udania się na ulicę, Rogalski wyskoczył i łepami narzędziami zadał jej silne dwa ciosy w głowę, wdarł

jej z ręki paczkę z pieniędzmi i uciekł.

W tej samej chwili drugi bandyta Kaczmarek zagroził koledze przytomnej jeszcze, że ją zabije, o ile nie zachowa spokoju, poczem wybiegł również na ulicę i zmieszawszy się z tłumem, znikł.

Po kilku minutach dopiero Stachowiczówna ocknęła się z nagłego przerażenia i zawołała o pomoc.

Podczas konfrontacji obie kobiety poznały bandytów, i po zakończeniu śledztwa aresztowanych osadzono w więzieniu przy ul. Kopernika do dyspozycji sędziego śledczego.

Zapisujcie się na członków L.O.P.P.

Najpiękniejsze, najbardziej wystawne filmy
TO REPERTUAR KINA „CAPITOL“

„Niebezpieczna kobieta“
z NORMĄ SCHAEERER

„Senor Americano“
Pierwszy salonowy dźwiękowy film
z KEN MARYNARDEM!

„Trójka“
Pierwszy film w języku rosyjskim, ze śpiewami z Olgą CZECHOWĄ i Schlettowem

„Rewja Hollywood“
Z udziałem najwybitniejszych gwiazd ekranu!
Międzynarodowa obsada! Polskie piosenki i mowa!

„Parada Miłości“
z MAURICE CHEVALIEREM!

JAN

KIEPURA

W ŁODZI.

?

Wiadomości bieżące

13-ta pensja dla robotników sezonowych

Na wczorajszym posiedzeniu magistratu, odbytem pod przewodnictwem p. prezydenta Ziemięckiego — uchwalono wypłacić 13-tą pensję miejskim robotnikom sezonowym na analogicznych zasadach, jak w roku ubiegłym.

Nie wyskakiwać z framwaju

Posterunkowi spisywać będą protokoły

W swoim czasie władze policyjne rozpoczęły energiczną akcję z pewnego rodzaju plagą łódzką, jaką jest wyskakiwanie z tramwaju podczas biegu. Wydane zostało zarządzenie, aby w każdym takim wypadku winny był karany mandatem karnym. W pierwszych kilku dniach łodźanie do przepisów zastosowali się, dzięki czemu przez dłuższy okres czasu nie słychać było o nieszczęśliwych wypadkach powstałych z powodu wyskakiwania. Obecnie jednak wypadki mnożą się zastraszańco, wobec czego komenda policji w Łodzi wydała podległym organom polecenie baczniejszego zwracania uwagi na tego rodzaju wypadki i pociągania winnych do odpowiedzialności. (w)

Nocne dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: A. Potasza (Plac Kościelny 10); A. Charemzy (Pomorska 10); E. Müllera (Piotrkowska 46); E. Epszajna (Piotrkowska 225); Z. Gorczyckiego (Przejazd 59); G. Antoniewicza (Pabjanicka nr. 50).

Odczyt w kole kuratorów przy sędziach nieletnich

Sezon odczytowy kola kuratorów przy sędziach nieletnich zostaje otwarty prelekcją kuratorki Jagi Littanerówny, na temat — Domy wychowawczo-poradcze wschodu i zachodu Europy. — Prelektantka zamierza wyświetlić sprawę wychowania zakładowego w stosunku do wychowania domowego.

TEATR, MUZYKA i SZTUKA

Scena z baletu w operze „Małgorzata”

Glennia Nikolajewa (z przodu) jako „Pycha” i Dorota Albu, jako „Żądza”.

Teatr miejski

Dziś 8.30 „Kres Wędrówki”
Jutro 4.00 „Casanova”
„ 8.30 „Kres Wędrówki”

Dziś premiera sztuki wojennej Sheriffa „Kres wędrówki”, w której popisową rolę kreuje Józef Węgrzyn.

„Kres wędrówki” powtórzony będzie tylko w sobotę wiecz. oraz w niedzielę o 4.

Jutro, w sobotę o 4 oraz w niedzielę wiecz. ostatnie występy Józefa Węgrzyna w komedji Asertina „Casanova”.

Sala „Mannteufel” Zachodnia 17
Żydowski Teatr
Kameralny „NOWY ARABET”
Dziś, 2 przedst. o g. 7.45 i 9.45
„W niebie Jarmark”

TEATR KAMERALNY

Dziś i dni następnych o godz. 9 komedia Verneuil'a „Fotel 47”.

Jutro o 5 popoł. „Święty płomień”.

Sala Filharmonji Haroszewicza 17
Teatr Żydowski
gościnne występy
Anny i Hajmana Jakubowiczów
Dziś o g. 9 wiecz.
„Dus importirte waji”

TEATR W SALI GEYERA.

Jutro o godz. 8,15 i w niedzielę o godz. 4,15 i 8,15 teatr popularny w sali Geyera wystawia pełną humoru i komicznych sytuacji kro-

schwilę w 3 akt. p. t. „Pani prezesa”.

W niedzielę o godz. 12 w południe teatr popularny w sali Geyera, Piotrkowska 295, powtarza prześliczny obrazek dla dzieci w 4 aktach p. t. „Baba - Jaga”.

TEATR POPULARNY

Dziś, piątek, sobota i niedziela 2 razy komedja Carpentera „Papa kawaler”.

Szczepienia ochronne

Zabezpieczajcie dzieci przeciwko dyfterytowi

Jak już donosiliśmy zawiązał się w Łodzi komitet do walki z dyfterytem. Na czele komitetu tego stanęli przedstawiciele urzędu wojewódzkiego, kasy chorych i magistratu.

Komitet ten rozwinął bardzo energiczną akcję, mającą na celu zwalczanie tej groźnej choroby.

W wyniku tej akcji od przyszłego tygodnia we wszystkich szkołach powszechnych zostaną dokonane wśród dzieci szczepienia ochronne. Niezależnie od tego, we wszystkich dozorcach sanitarnych co środę przyjmowani będą mieszkańcy miasta ze swymi dziećmi, którym bezpłatnie szczepione będą zastrzyki przeciwko błonicy.

Zastrzyk taki powtarzany co trzy tygodnie, daje gwarancję niezarażenia się tą straszliwą chorobą. Zastrzyki takie dokonywuje 8 sanitarnych dozorców przy ul. Li-manowskiego 37, Piramowicza 10, Żeromskiego 4, Kopernika 19, Przejazd 86, Sosnowej 1, Wólczań-skiej 253 i Bazarnej 4.

Wpłacajcie ofiary na Legję Inwalidów W. P.

Komitet obywatelski poświęcenia sztandaru Legji inwalidów wojsk polskich, uprzejmie prosi osoby oraz instytucje, które otrzymały w swoim czasie gwoździe pamiątkowe, o łaskawe przyspieszenie wpłacenia jakiegokolwiek ofiary na konto czekowe P. K. O. nr. 67924, celem umożliwienia zamknięcia rachunków i sporządzenia sprawozdania, które będzie podane do wiadomości publicznej.

Nie przebrzmiało jeszcze echo przedniego śpiewu uroczej

**JEANETTE
Mac Donald**

z filmu „Parada Miłości” a znów usłyszymy ją w arcytworze dźwiękowym

Krół zebraków
Grand-Kino — Jutro!

10282

Nowości wydawnicze

Aleksander Tarnowski. Najważniejsze pomoce przy nauce geografji matematycznej. Cz. I. Gnomon i jego użycie. (Książnica - Atlas — 1930). — Autor postanowił w kilku zeszytach biblioteki geograficzno - dydaktycznej przedstawić na prostych przyrządach całościowość tych zagadnień z geografji matematycznej, jakie można przerobić we wszystkich typach szkół. Pierwszy zeszyt poświęca autor gnomonowi, który jest podstawowym środkiem nauczania w tej dziedzinie wiedzy. Uczeń posługując się gnomonem podczas częstych obserwacji zdobywa znaczne wiadomości z geografji matematycznej, które są odziedziczone przez własność. Gnomon pozwala mu zastanawiać się nad związkiem między kierunkiem i długością cienia a stanowiskiem słońca na niebie, mierzyć wysokość słońca, oznaczać linię południka, pochyłość ekliptyki, szerokość i długość geograficzną, obliczać różnicę między prawdziwym a średnim czasem słonecznym i t. d. Wszystkie te zagadnienia omawia książka A. Tarnowskiego, poświęcając też osobny rozdział zegarowi słonecznemu, który również powinien należeć do głównych pomocy szkolnych przy nauce geografji. Książka odda wielkie usługi każdemu nauczycielowi geografji szkół wszystkich typów, będzie pomocą dla słuchacza uniwersytetu i wyższych kursów nauczycielskich.

Groźny pożar

w fabryce trykotaży firmy Szajn

W dniu wczorajszym około godz. 9 m. 30 rano, w fabryce trykotaży Szajna, przy ul. Gdańskiej 79 wybuchł groźny pożar.

Zaalarmowały II oddział strażnicy wszczął energiczną akcję ratowniczą, starając się nie dopuścić do rozszerzenia się ognia na sąsiednie zabudowania.

Pożar wybuchł w lokalu parterowym, w draparni, gdzie w danym momencie zatrudnio-

nych było kilkudziesięciu robotników.

Po godzinnej akcji pożar został zlikwidowany.

Pastwą ognia padła cała t. zw. draparnia, wraz z maszynami, oraz pewną ilością surowca. Straty są dość poważne, jednakże dokładnie nieustalone.

Przyczyny pożaru nie udało się dotychczas wyjaśnić, w związku z czem władze policyjne rozpoczęły dochodzenie. (a)

3 lata więzienia

za czyny lubieżne z małoletnimi

W dniu wczorajszym sąd okręgowy w Łodzi rozpoznawał sprawę przeciwko Józefowi Kędziorze, lat 29, oskarżonemu o czyny lubieżne z małoletnimi.

Ze względu na drastyczne momenty przewodu sądowego, sprawa odbywała się przy drzwiach zamkniętych.

Rozprawie przewodniczył sędzia Ilinicz w asystencji sędziów Jesionowskiego i Kurczyńskiego. Oskarżał prokurator Kubiak.

Akt oskarżenia zarzuca Józefowi Kędziorze, że w lipcu r.b. dopuścił się czynów lubieżnych z nieletnią Alfredą Gajewską,

oraz, że w tymże czasie dopuścił się stosunków płciowych z Alicją Wajs, przyczem zaraził ją chorobą weneryczną.

Sąd po zbadaniu świadków skazał Józefa Kędziorę za pierwsze przestępstwo na 6 miesięcy więzienia, zaś za drugie na 3 lata domu poprawy z pozbawieniem praw.

Wobec zbiegu przestępstw, sąd skazał go na łączną karę 3 lata domu poprawy. (p)

**Czytajcie
„Głos Poranny”**

Mężczyzna, który szuka miłości ...

H. ADALB. SCHLETTOW

„Wkrótce Palace”

WALTER RILLA

Groźba rozłamu wśród kolarzy

Łódzki związek protestuje przeciwko pozbawieniu Schmidta tytułu mistrza Polski

Tegoroczne mistrzostwa długo dystansowe na torze zakończyły się jak wiadomo dość głośnym skandalem. Tytuł mistrza Polski przyznano Schmidtowi (Union), w niedługim jednak czasie Włodarczyk założył protest i Polski związek towarzystw kolarskich odebrał łódzianinowi tytuł mistrza Polski przyznając go Włodarczykowi (WTC.).

Jak się obecnie dowiadujemy sprawa ta jeszcze nie ucięła, a przeciwnie, nabrała ogromnego rozgłosu. Organizujący się w Łodzi okręgowy związek kolarski, rozporządzając b. cennym materiałem, domaga się anulowania uchwały zarządu Polsk. Zw. Tow. kolarskich i przywrócenia tytułu mistrza Polski Schmidtowi.

W sprawie tej założony został protest do Polskiego Zw. Tow. kolarskich. W wypadku nieuwzględnienia tego protestu łódzki okręgowy związek kolarski postanowił odwołać się do międzynarodowego związku kolarskiego (UTI), jednocześnie

zaś istnieje gotowość odseparowania się od Polskiego Związku Tow. Kol., którego siedziba mieści się jak wiadomo w Warszawie.

Kluby z innych okręgów są od dłuższego czasu szykanowane przez władze centralne w Warszawie i niema poważniejszej krajowej imprezy, by nie wybuchł jakiś skandal. Obecnie kluby kolarskie Krakowa, Lwowa, Poznania i Śląska poparły postulaty łódzkiego kolarstwa i gdyby stanowisko Polskiego Zw. Tow. kolarskich okazało się nadal nieustępliwe i nie naprawiło wielu błędów popełnionych w ciągu ubiegłego sezonu istnieje możliwość, że Łódź pierwsza odseparuje się od Polskiego Zw. Tow. Kolarsk. a za nią pójdą i inne okręgi.

Jak się dowiadujemy komitet organizacyjny łódzkiego okręgowego związku kolarskiego ukończył już prace wstępne i opracował statut, który przestany został władzom nadzorczym do zatwierdzenia. Natychmiast

po otrzymaniu statutu zwołane zostanie walne zebranie nowo powstałego związku, na które zaproszone zostaną wszystkie towarzystwa kolarskie, mieszczące się na terenie województwa łódzkiego.

Dziś w Radjo

Godz. 20.15
F. VECSEY (skrzypce)
G. Fitelberg (dyrekcja)

6-dniowe wyścigi kolarskie w Berlinie

Na czele sprinterów znajduje się para niemiecka, Rausch (na prawo) — Hürtgen.

Konferencja delegatów klubów lekkoatletycznych

W nadchodzącą sobotę odbędzie się w lokalu ŁOZLA konferencja delegatów wszystkich klubów łódzkich, posiadających sekcje lekkoatletyczne z przedstawicielami zarządu ŁOZLA.

Warszawianka zaprawia się do meczu z Wartą

Drużyna ligowa Warszawianki, która w razie zwycięstwa nad Wartą (23 b. m.) przy jednoczesnej porażce LTSG z Ruchem, miałaby szansę pozostania w lidze, trenuje teraz bardzo intensywnie, przy czym gracze jej, sądząc po ostatnich meczach (z Garbarnią i Czarnymi) znajdują się w dobrej formie.

Protest Warszawianki będzie dziś rozpatrywany

Protest Warszawianki do zarządu ligi w sprawie przegranej meczu z Ruchem 2:1 rozpatrywany będzie na dzisiejszym posiedzeniu zarządu ligi. Załatwienie tej sprawy posiada kolosalne znaczenie dla Warszawianki i LTSG, w wypadku bowiem przychylnego potraktowania protestu klubu warszawskiego przez władze sportowe pozycja LTSG w lidze będzie poważnie zagrożona.

Przygotowania do mistrzostw hockeyowych

Treningowy obóz w Katowicach

Na sztucznym torze łyżwiarskim w Katowicach rozpoczną się już w dniu 5 grudnia treningi najlepszych polskich hockeyistów, które stanowiąc będą zaprawę do mających się odbyć w lutym (1—8) mistrzostw hockey'owych świata w Krynicy. Treningi prowadzić będą specjalnie zaangażowani trenerzy zagraniczni, których nazwiska nie są jeszcze narazie znane.

Do obozu treningowego wybrani zostali następujący hockey'ści: Bramkarze: Stogowski, Czaplicki i Wiro; obrońcy: Kulej, Kowalski, Materski, Kasprzak, Mauer i Go-

dlewski; napastnicy: Adamowski, Tupalski, Krygier, Szenajch II, Paştecki, Piechota, Hemerling, Sabiński, Godlewski II.

Zawodnicy ci wezmą już udział w całym szeregu spotkań hockey'owych z drużynami zagranicznymi, które projektuje PZHL na otwarcie tegorocznego sezonu hockey'a na lodzie. Treningowe mecze odbywać się będą przeważnie na sztucznym torze hockey'owym w Katowicach.

Kurs łyżwiarski w ośrodku w. f.

Łódzki ośrodek wychowania fizycznego organizuje w grudniu kursy łyżwiarskie dla wszystkich chętnych oraz zrzeszonych w klubach łódzkich. Dwaj najlepsi łyżwiarze, którzy okazali największe zdolności delegowani będą na ogólnopolski kurs łyżwiarski (instruktorski) do Katowic, który, jak wiadomo, organizuje polski zw. łyżwiarski.

Hockey'ści Ł.K.S.-u biorą się do pracy

Jak się dowiadujemy sekcja hockey'owa Ł.K.S.-u zabrała się już do pracy organizacyjnej. Treningi sekcji tej oraz zawody odbywać się będą na treningowym boisku piłkarskim Ł.K.S.-u przy Al. Unj, który to teren całkowicie oddany zostanie na okres zimowy do użytku hockey'istów.

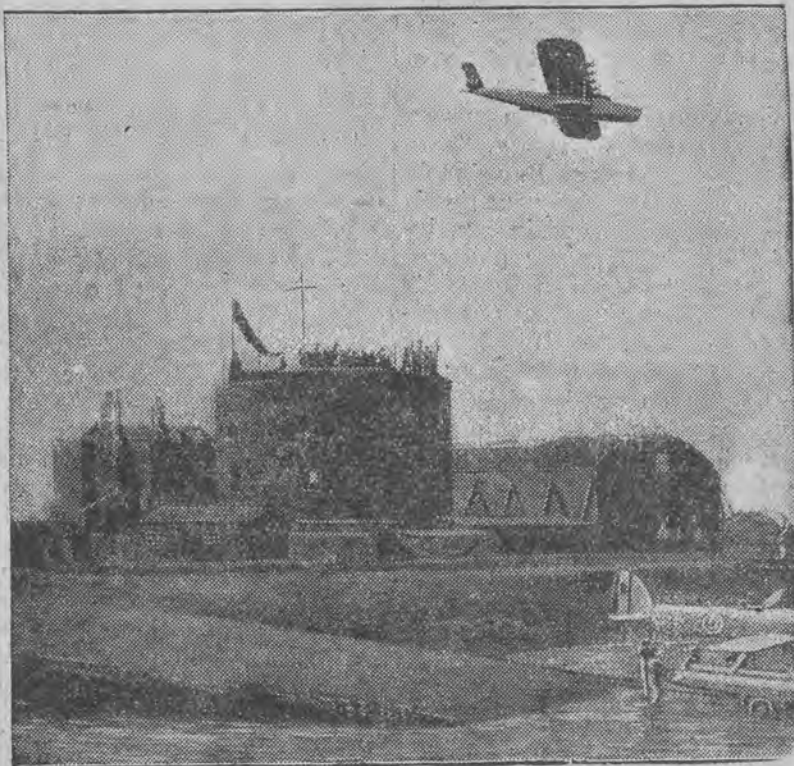
Walne zebranie K. S. Jutrzenki

Klub sportowy „Jutrzenka” zawiadamia swoich członków, iż doroczne walne zebranie odbędzie się 15 b. m. w lokalu klubu o godzinie 19-ej.

„Boska Zuzanna” znów wraca na kort

Jak się dowiadujemy, słynna przed kilku laty tenisistka francuska, Zuzanna Lenglen, zamierza wrócić znów na kort i wystąpi niebawem, wraz z Koželuchem, w Berlinie.

„DO X” ląduje w Anglii

na lotnisku marynarki Calshot (pod Southamptonem) popołu dnia w dniu 10 listopada.

Zawody pięściarskie w Helenowie

Finał „pierwszego kroku”. — Bogaty i ciekawy program walk

Program jutrzejszych zawodów pięściarskich, które się odbędą o godzinie 19,30 w sali Unionu w Helenowie, należy uważać jako eliminację naszych pugilatorów przed przyszłymi rozgrywkami międzyokręgowymi i międzynarodowymi.

Udział najwybitniejszych jednostek naszego świata pugilatorskiego ręczy za emocjonujący przebieg walk.

Oprócz czterech finałowych spotkań w wadze papierowej, piórkowej, lekkiej i półśredniej „pierwszego kroku” program zawodów przedstawia się następująco:

Waga musza: Leszczyński (IKP) — Linde (Union);
waga kogucia: Bicer (Union) — Spodenkiewicz (IKP);

waga piórkowa: Szczepaniak (Sokół) — Piątkowski (Union);

waga lekka: Klimczak (Sokół) — Chmielewski (IKP);

waga półśrednia: Seweryniak (Sokół) — Kuropatwa (Kruszender);

waga półśrednia: Baranowski (Wima) — Ganczarek (IKP);

waga średnia: Trzonek (Sokół) — Stab; I (IKP);

waga półciężka: Rosław (Zjedn.) — Wurm (IKP);

Ze względu na doskonałą kondycję naszych pugilatorów, jak i wyjątkowo niskie ceny miejsc (od 75 gr.), liczyć się należy z poważną frekwencją.

I DŹWIĘKOWY KINO-TEATR „SPLENDID”

Dziś i dni następnych!

12 walecznych grenadierów, skazanych na śmierć niechybna, lecz chlubna — z bronią w ręku pod dowództwem genialnego

Konrada Veidta

epopea bohaterstwa i miłości, arcydzieło reżyserji JOE MAY'A — największy przebój dźwiękowy. —

OSTATNIA KOMPANIA

Film ukazujący w scenach potężnych i wstrząsających do głębi twardą rzeczywistość zmagania wojennych...

Humor ludzi, których śmierć już chwytą nieublaganie w swe kościste łapy — coś, co budei w każdym widzu dreszcz zgoła osobliwy...

Zgiełk bitewny, szcęk oręża, chrzęst broni, tętent kopyt końskich, pieśni żołnierskie, a zarazem przejmujące jęki rannych i złowrogie krakanie wron, węszących żer.

WYTWÓRNIA: UFA. Scenariusz: W. KOSTERLITZ
Muzyka: R. BENACKI. — Początek o godz. 6, 8 i 10 wiecz.
Passe-partouts i bilety wolnych wejść nieważne.

Polska wytwórczość chałupnicza zaatrudnia rzeszę robotniczą prawie równie liczną, co przemysł

Chałupnictwo jest u nas dziedziną mało znaną i naogół niedocenianą, jakkolwiek posiada ono pierwszorzędne znaczenie społeczno - gospodarcze. Zatrudnia ono bowiem w przybliżeniu około 400 tysięcy osób, czyli tylko o 100 tysięcy mniej osób, aniżeli przemysł przetwórczy; w pewnych okresach koniunktury zatrudnienie w chałupnictwie sięga cyfry robotników fabrycznych.

Chałupnictwo posiada nadzwyczajną zdolność przystosowania się do koniunktury i dla tego odgrywa szczególnie doniosłą rolę w okresie kryzysu gospodarczego. Okoliczność tę właśnie podkreślił b. premier prof. Władysław Grabski na ostatnim zebraniu dyskusyjnym w towarzystwie ekonomistów i statystyków polskich, zainaugurującym referatem p. Edwarda Arnekera p. tyt. „Chałupnictwo jako zagadnienie społeczno - ekonomiczne doby obecnej”.

Referent zebrał bardzo ciekawą i obfity materiał, rzucający jaskrawe światło na swoje stosunki, panujące u nas w chałupnictwie. Okazuje się, że chałupnictwo obejmuje kilkadziesiąt dziedzin, z których najważniejsze są: szewstwo (zatrudniające około 100 tys. osób, czyli tylko o 40 tys. osób mniej, aniżeli przemysł włókienniczy, będący najważniejszym działem naszego przemysłu przetwórczego), krawiectwo (zatrudniające 75 tys. osób), tkactwo (w okręgu łódzkim zatrudnia ono 20 tys. osób), bielizniarstwo, stolarstwo, kamasznictwo i t. d.

W niektórych okręgach, jak np. w łódzkim, kieleckim, radomskim, wileńskim i tarnowskim powstają nawet olbrzymie ośrodki chałupnicze; szczególnie na wsi chałupnictwo przybiera najrozmaitsze formy i trudno jest nieraz określić, czy to jest chałupnictwo, czy też praca samodzielna. Naogół jednak chałupnictwo tem się różni od rzemiosła, że chałupnik zazwyczaj otrzymuje od przedsiębiorcy surowce lub pieniądze na ich zakup. Do najcharakterystyczniejszych cech w chałupnictwie należy też sezonowość.

Również i w chałupnictwie zauważyć się daje zjawisko emigracji ze wsi do miast.

O 8-godzinnym dniu pracy nie ma oczywiście mowy. Są okręgi, jak np. w Brzezinach, gdzie raz na tydzień pracuje się bez przerwy 36 godzin, w innych okręgach znowu pierwsze 3 dni w tygodniu pracuje się po 14 godzin, zaś w pozostałych 3 dniach po 16 godzin na dobę. 12-godzinnny dzień pracy należy tu do rzadkości, jest on stosowany w Łodzi, gdzie pierwsze 5 dni pracuje się po 12 godzin, a w sobotę 10 godzin, najczęściej jednak długość dnia pracy waha się w granicach 14 — 18 godzin.

W tej dziedzinie jest przeważnie reprezentowany element słabszy i tańszy, jak kobiety i młodociani, a nawet dzieci 10-letnie, a nieraz i 7-letnie. Przeciwnie w chałupnictwie pracuje 30 — 40 proc. kobiet, a w niektórych gałęziach odsetek ten jest znacznie większy. Tak np. w koronkarstwie wynosi on

65 proc., w sitarstwie — 47 pr., w pończosznicstwie — 45 proc. W tkactwie po miastach odsetek ten wynosi 30 proc., we wsiach 35 proc. Ciekawe że nawet w szewstwie udział kobiet, jeśli chodzi o chałupnictwo, wynosi 1.4 proc., a w stolarstwie — 1 proc.

Warto też zwrócić uwagę, że w ślusarstwie pracuje 15 proc. mężczyzn ponad 60 lat.

Praca w chałupnictwie odbywa się w najbardziej niehygienicznych i szkodliwych dla zdrowia warunkach, przyczem do kas chorych chałupniacy przeważnie nie należą. W niektórych dziedzinach chałupnik po kilkunastu latach pracy staje się inwalidą.

Wynagrodzenie chałupnika jest śmiesznie niskie, nierzadko wynosi ono od 3 do 7 groszy za godzinę. W tkactwie wynagrodzenie waha się w granicach od 10 — 13 groszy za godzinę, w innych gałęziach sięga ono 31 — 32 groszy, a nawet 40 — 50 groszy. W Warszawie zarobek chałupnika wynosi 50 — 90 groszy za godzinę. Wyjątkowo w Białymstoku chałupniacy, zatrudnieni przy wyrobie tworzyw wełnianych sposobem mechanicznym, zarabiają po zł. 1.50, a nawet zł. 1.70 za godzinę, przyczem zachowany został

8-godzinny dzień pracy. Jest to wynikiem akcji, powziętej ze strony organizacji zawodowej chałupnictwa, która niekiedy jest w stanie wywalczyć dla swoich członków znośne warunki bytu.

W szeregu okręgów wykonywają całe wsi pracę chałupniczą dla miast, obniżając w niemożliwy sposób wynagrodzenie chałupników, zajętych po miastach. Ogromna rozpiętość warunków stanowi jedną z największych bolączek w chałupnictwie. To też mająca się odbyć w przyszłym roku w Warszawie wielka wystawa chałupnicza ma przed sobą doniosłe zadania, zwłaszcza jeśli weźmiemy pod uwagę, że pomimo kryzysu, stan posiadania chałupnictwa rozszerza się, obejmując coraz to nowe dziedziny, jak np. wytwórczość krawców i t. p.

Szczególnie w Polsce chałupnictwo ma duże widoki rozwoju i może oddać znaczne usługi życiu gospodarczemu. Składają się na to specyficzne warunki, w jakich znajduje się nasze gospodarstwo społeczne.

Wystawa chałupnicza będzie niezawodnie interesującym przeglądem tej ciekawej dziedziny naszej produkcji.

Podrzucone protesty wekslowe Klijenci bankowi nie podejmują niewykupionych odcinków

Niedawno temu zwrócono w bankach uwagę na to, że osoby, oddające weksle do inkasa z chwilą, gdy te weksle powracają z protestem, nie wykupują ich i pozostawiają je w banku.

Na takich operacjach banki tracą a koszty protestów w bilansach rocznych obciążają je poważnie.

Z tego powodu wprowadzono przy przyjmowaniu weksli do inkasa obowiązek wpłacania z góry kwot kosztów protestów inkasa. Dotyczyło to jedynie osób nieznanymi bankom. Od stałych klientów takich opłat nie pobierano.

Obecnie okazuje się, że nie tylko weksle inkasowe nie są wykupowane, ale również protesty dyskontowe nie są pokrywane przez klientów bankowych.

Niektóre banki posiadają ogromne ilości weksli zaprotostowanych i pomijając już sam fakt, że stwarza się brak środków operacyjnych, banki obciążane są znacznymi sumami, związanymi z ponoszeniem kosztów protestów.

W tej bardzo ważnej dla banków sprawie ma się odbyć narada dyrektorów poszczególnych banków w Łodzi.

Sytuacja w przemyśle konfekcyjnym jest nadal bardzo niepomyślna

W fabrykach wyrobów konfekcyjnych produkcja na tegoroczny sezon zimowy jest już naogół ukończona. Obróty wykazują w porównaniu z odpowiednim okresem ub. r. spadek o 40 — 50 proc. Przyczyną tego jest fakt, że klientela ogranicza zakupy tylko do najniezbędniejszych potrzeb. Dlatego też składy fabryczne zawalone są towarami. Ceny są niskie, a warunki płatności dla przemysłu coraz niedogodniejsze.

W handlu konfekcyjnym w dalszym ciągu brak polepszenia. Przyczyn należy szukać w ogólnej ciężkiej sytuacji gospo-

darczej. Składy konfekcji męskiej są zaopatrzone na szereg miesięcy, wskutek czego hurtownicy nie robią nowych zamówień, a bardzo często anulują stare. Analogicznie przedstawia się sytuacja w konfekcji damskiej. Tutaj specjalnie daje się odczuć brak zapotrzebowania, spowodowany stosunkowo łagodną temperaturą.

Sprzedaz na raty jest bardzo osłabiona z powodu powolnych spłat starych zobowiązań, wskutek czego nowych asygnat klientela nie otrzymuje. Sytuacja kredytowa znacznie się pogorszyła.

Rynek pieniężny

Warszawska giełda pieniężna

GOTÓWKA

Dolary 8,92 i pół
CZEKI
Holandia 359,07
Londyn 43,33 i pół
Nowy Jork — czek 8,914
Nowy Jork — kabel 8,923
Paryż 35,04
Praga 26,45
Sztokholm 239,31
Szwajcaria 173,07
Wiedeń 125,65
Berlin 212,56

AKCJE

Polski 160,50, 160,25
Norblin 36.— 35,75 36.—
Majewski bez kuponu na rok 1928-1929
Cukier 34,25
Ostrowieckie, Serja B. 47,25

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE

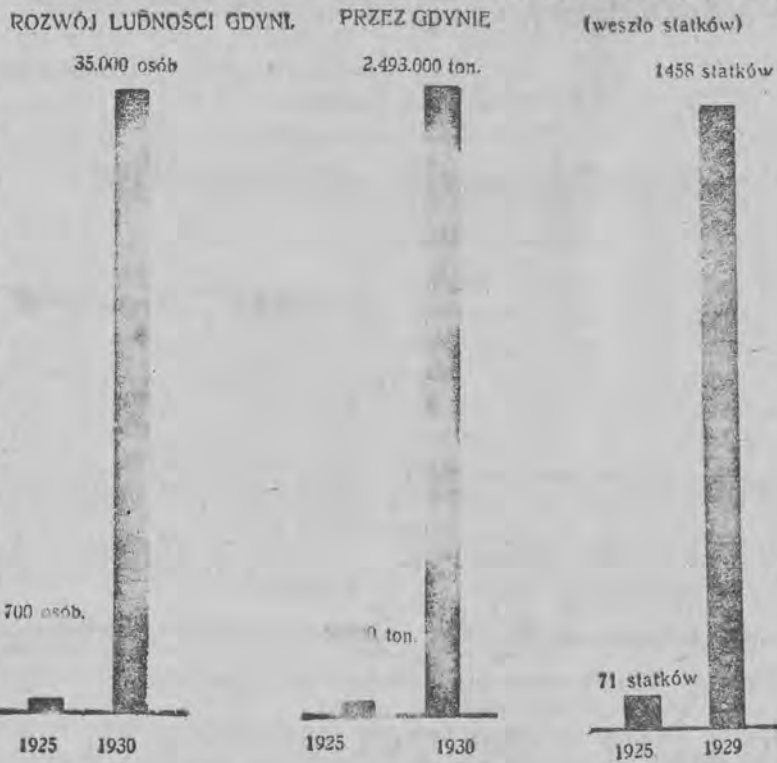
3 proc. premjowa budowlana 50.—
Inwestycyjna 99,50 seryjna — 101,50
Dolarówka 54,50
5 proc. konwersyjna 48,50
8 proc. B. G. Kraj. 94.—
4 i pół proc. listy zastawne ziemskie 52.— 51,50
5 proc. Warszawy 56.— 55,75 56,25
8 proc. Warszawy 71,50
8 proc. Częstochowy 64,25
8 proc. Piotrkowa 64.—
10 proc. Siedlec 78.—

NOTOWANIA BAWELNY LIVERPOOL

Bawelna amerykańska, zamknięcie:
styczeń 5,90 luty 5,94 marzec 6,03 czerwiec 6,18 lipiec 6,23 sierpień 6,26 wrzesień 6,29 październik 6,33 listopad 5,77 grudzień 5,83 loco 6,02

Rozkwit Gdyni

ROZWÓJ EKSPORTU RUCH W PORCIE GDYNIA.

Nowelizacja ustawy akcyjnej będzie dokonana w drodze dekretu Prezydenta Rzplitej

Warszawska izba przemysłowo - handlowa, jako izba zarządzająca związku izb, przedłożyła ministrowi przemysłu i handlu memoriał w sprawie nowelizacji ustawy akcyjnej. Postulat ten pozostaje w związku z wyznaczonym na 1 stycznia 1931 r. terminem wprowadzenia przez wszystkie istniejące w Polsce spółki akcyjne zmian statutowych, przewidzianych nową ustawą akcyjną z r. 1928. Ostatnio spółki akcyjne zwołują zgromadzenia akcjonariuszy, celem uchwalenia niezbędnych zmian, tembardziej, że Bank Polski zapowiedział co

fnienie kredytów tym spółkom akcyjnym, które w przepisowym terminie nie wprowadzą zmian zgodnie z wymaganiami nowej ustawy. Okazało się jednak, że nowa ustawa posiada pewne braki, a szczególnie oddziaływała krepująco na dopływ kapitałów zagranicznych do naszego przemysłu.

Jak się dowiadujemy, starania sfer przemysłowych o nowelizację ustawy akcyjnej uwieńczone zostaną pomyślnym rezultatem i ustawa ta będzie nowelizowana drogą dekretu prezydenta Rzeczypospolitej

Dr. J. Nadel

akuszerka
i chorob. kobiece
Godz. przyjęć od 3—5 po poł
Pomorska 7, tel. 127-84.

Czeska wycieczka przybędzie wkrótce do Łodzi

W najbliższych dniach przybywa do Łodzi wycieczka przedstawicieli czeskich sfer gospodarczych, przeważnie radców tamtejszych izb przemysłowo - handlowych. Wycieczka przebywa obecnie w Warszawie, skąd podejmie tygodniowy objazd najważniejszych ośrodków gospodarczych w Polsce. Wizyta naszymi sąsiadów ma w pierwszym rzędzie na oku cele eksportowe dla przemysłu czeskiego

